

Obsah

Předmluva autorů	9
Úvod	11
Regionální a strukturální politika EU	15
1.1. Vývoj regionální a strukturální politiky EU	15
1.2. Cíle regionální politiky (územní cíle)	16
1.2.1. Cíl Konvergence	16
1.2.2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	17
1.2.3. Cíl Evropská územní spolupráce	17
1.3. Strukturální fondy	17
1.3.1. Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)	18
1.3.2. Evropský sociální fond (ESF)	18
1.4. Principy regionální a strukturální politiky	18
1.4.1. Princip adicionality	18
1.4.2. Princip programování	19
1.4.3. Princip koncentrace	19
1.4.4. Princip partnerství	19
1.4.5. Princip subsidiarity	20
1.4.6. Princip solidarity	20
1.4.7. Princip monitorování a evaluace	20
1.5. Operační programy pro období 2007 – 2013 v ČR	20
1.5.1. Sektorové operační programy – Cíl Konvergence	21
1.5.2. Regionální operační programy (ROP) – Cíl Konvergence	21
1.5.3. Operační programy Praha – Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	21
1.5.4. Operační programy – Cíl „Evropská územní spolupráce“	22
1.6. Implementační struktura	22
1.6.1. Řídící orgán	22
1.6.2. Zprostředkující subjekt	23
1.6.3. Příjemce	23
1.6.4. Platební a certifikační orgán	23
1.6.5. Platební jednotka	24
1.6.6. Monitorovací výbor	24
1.6.7. Technická asistence	24
1.6.8. Auditní orgán	24
1.7. Alokace zdrojů pro Českou republiku na období 2007 – 2013	24
Cesta k získání prostředků z EU	27
2.1. Základní předpoklady	27

2.1.1. Kdo může o podporu EU žádat	27
2.1.2. Na jaké aktivity je možno podporu získat	27
2.1.3. Kdo může mít prospěch ze získané podpory	27
2.1.4. Jakým způsobem se žádá o podporu	28
2.2. Otázky a odpovědi	28
2.3. Projektový záměr	29
2.4. Projektová žádost	30
2.4.1. Hlavní znaky projektové žádosti	30
2.5. Typy projektů	32
2.5.1. Investiční (tvrdé) projekty	32
2.5.2. Neinvestiční (měkké) projekty	32
2.5.3. Příklady investičních a neinvestičních projektů	33
2.6. Druhy výdajů	34
2.6.1. Příklady výdajů neinvestičního projektu (vzdělávání...)	34
2.6.2. Příklady přímých nákladů v neinvestičním projektu	35
2.6.3. Příklady nepřímých nákladů v neinvestičním projektu	36
2.6.4. Příklady výdajů investičního projektu	38
2.6.5. Příklady hlavních výdajů investičního projektu	38
2.6.6. Příklady vedlejších výdajů investičního projektu	38
2.7. Vybrané metodické nástroje pro přípravu projektu	39
2.7.1. SWOT analýza	39
2.7.2. Brainstorming	42
2.7.3. Logický rámec	42
2.7.4. Sedm základních vazeb aktivity projektu.	44
2.7.5. Rizikový management	44
2.7.6. Harmonogram projektu	44
2.7.7. Rozklad projektu na základní fáze	45
2.7.8. Studie příležitosti (investiční projekty)	46
2.7.9. Studie proveditelnosti (investiční projekty)	46
2.7.10. Analýza nákladů a přínosů – CBA	53
Pravidla pro tvorbu projektu	59
3.1. Veřejná podpora	59
3.1.1. Čtyři znaky zakázané veřejné podpory	60
3.1.2. Zjednodušené znaky zakázané veřejné podpory	60
3.1.3. Definice podniku	60
3.1.4. Příklady poskytnutí veřejné podpory	61
3.1.5. Projekty zakládající veřejnou podporu	61
3.1.6. Výjimky ze zákazu veřejné podpory	61
3.1.7. Projekty nezakládající veřejnou podporu	64
3.1.8. Projekty vytvářející příjmy	65
3.2. Pravidla způsobilých výdajů (ZV)	69
3.2.1. Základní principy ZV	69
3.2.2. Křížové financování	71
3.2.3. Nákup pozemků	71

3.2.4. Nákup staveb	72
3.2.5. Finanční leasing	72
3.2.6. Operativní leasing	72
3.2.7. Odpisy	73
3.2.8. Režijní náklady	73
3.2.9. Věcné příspěvky	74
3.2.10. Osobní náklady	74
3.2.11. Finanční výdaje, služby a poplatky	74
3.2.12. Daň z přidané hodnoty – DPH	75
3.3. Zadávání veřejných zakázek	76
3.3.1. Dodávky	76
3.3.2. Stavební práce	76
3.3.3. Služby	77
3.3.4. Stanovení předmětu zakázky	77
3.3.5. Určení hodnoty veřejné zakázky	78
3.3.6. VZMR – Veřejné zakázky malého rozsahu	78
3.3.7. VZVH – Veřejné zakázky větší hodnoty	79
3.3.8. Finanční kategorie – znaky pro změnu pravidel	79
3.3.9. Postup pro zadávání zakázek malého rozsahu 1. kategorie	79
3.3.10. Postup pro zadávání zakázek malého rozsahu 2. kategorie	80
3.3.11. Postup pro zadávání zakázek malého rozsahu 3. kategorie	80
3.3.12. Postup pro zadávání zakázek s vyšší hodnotou 1. kategorie	81
3.3.13. Postup pro zadávání zakázek s vyšší hodnotou 2. kategorie	81
3.4. Pravidla pro publicitu	82
3.4.1. Příklad – Desatero pro vzdělávací projekty v OP LZZ	84
3.5. Horizontální témata	86
3.6. Rovné příležitosti	86
3.7. Udržitelný rozvoj	89
3.8. Udržitelnost projektu	89
Vytváříme projekt krok za krokem	91
4.1. Výzva k předkládání žádostí	92
4.2. Typy výzev a projektů	92
4.2.1. Obsah výzvy	93
4.3. Příručka pro žadatele a Příručka pro příjemce	96
4.4. Postup přípravy projektu – 7 základních kroků	96
4.4.1. Vzdělávací projekt	96
4.4.2. Investiční projekt	97
4.5. Zásady pro přípravu projektové žádosti	98
4.6. Vybrané okruhy projektové žádosti	99
4.6.1. Vnitřní řízení projektu	99
4.6.2. Přímé a nepřímé náklady – upozornění	102
4.6.3. Publicita	102
4.6.4. Rozpočet	102
4.6.5. Indikátory	104

Obsah

4.6.6. Horizontální témata	105
4.6.7. Partnerství	106
4.6.8. Multiplikační efekty a přidaná hodnota – inovativnost projektu	108
Formuláře projektové žádosti	109
5.1. BENEFIT 7	109
5.2. E-ACCOUNT	110
5.3. BENE-FILL	111
Systém hodnocení projektů	113
6.1. Příjem žádosti	113
6.2. Hodnocení přijatelnosti	113
6.3. Formální hodnocení žádosti	114
6.4. Věcné hodnocení	114
6.5. Výběrová komise	115
Postup při realizaci projektu	117
7.1. Uzavření smlouvy o poskytnutí podpory	117
7.2. Doba realizace projektu	118
7.2.1. Datum zahájení projektu	118
7.2.2. Datum ukončení projektu	118
7.2.3. Změny v projektu	119
7.3. Řízení projektu	120
7.4. Monitorování projektu	122
7.5. Kontrola projektu	124
7.5.1. Kontrola ex – ante	124
7.5.2. Kontrola interim	125
7.5.3. Kontrola ex post	125
7.6. Audit	126
7.7. Doporučení a upozornění pro realizaci projektu	126
7.7.1. Informace	126
7.7.2. Výběrová řízení	127
7.7.3. Publicita	128
7.7.4. Spolupráce s externí firmou	128
7.7.5. Řízení projektu	129
7.7.6. Časté chyby v projektech	129
Kontakty, odkazy	131
8.1. Kontakty na řídicí orgány	131
8.2. Kontakty na další řídicí orgány	135
Internetové informační zdroje	137
9.1. Evropská unie – organizace a instituce	137
9.2. ČR – státní správa, informace o strukturálních fondech a EU	137
9.3. Implementační agentury	139
9.4. Další odkazy	139
Použitá a doporučená literatura	141
10.1. Literatura	141

10.2. Metodiky	142
Tematické operační programy	143
Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	145
Cíl evropská územní spolupráce	146
10.3. Periodika	147
Seznam zkratk	149
Rejstřík	151

Předmluva autorů

Vstoupili jsme do období, ve kterém můžeme vytvářet projekty s možností financování z prostředků Evropské unie. Novou kompetencí se tedy stalo umění napsat projekt správně, tak aby byl úspěšně vyhodnocen a aby mohl být financován ze strukturálních fondů EU.

Tato publikace umožní každému, kdo se chce pustit do psaní projektu, naučit se této nové kompetenci. Obsahuje základní a zásadní informace, uvádí nutné postupy a upozorňuje na možné chyby při psaní projektu.

Každá projektová činnost, která je završena hotovým projektem, je úžasným zážitkem, ale i velmi náročnou prací, která je často stresovou záležitostí. Pokud jsme na psaní projektu připraveni, postupujeme správnými kroky a víme, kde najít informace, pak tvorbu projektu zvládneme.

Publikace se skládá ze dvou částí: Průvodce strukturálními fondy EU a Vytváříme projekt krok za krokem. Autoři doporučují seznámit se s pojmy z první části projektu a následně vytvářet projekt, dle druhé části publikace, kdy se tvůrce projektu nevyhne vracení se do první části pro doplnění informací. V závěru publikace jsou uvedeny odkazy na důležité zdroje.

Úvod

Evropská unie (EU) je svazek demokratických evropských zemí, které se zavázaly ke společnému úsilí o mír a prosperitu. Není svazkem, který by měl nahradit stávající státy, ani pouhou organizací pro mezinárodní spolupráci. Její členské státy vytvořily společné orgány, na které přenesly část své suverenity, takže rozhodnutí o určitých záležitostech společného zájmu lze přijímat demokraticky na evropské úrovni.

Evropská unie má své historické kořeny ve druhé světové válce, v důsledku které se Evropané rozhodli v budoucnosti podobnému zabíjení a ničení zabránit. V letech 1945 až 1950 začala hrstka odvážných státníků, mezi něž patřili Robert Schuman, Konrad Adenauer, Alcide de Gasperi a Winston Churchill, přesvědčovat své národy, aby vstoupily do nové éry. Chtěli v západní Evropě vytvořit nový řád, který by byl založený na společných zájmech a na smlouvách zaručujících dodržování práva a rovnost všech států.

V prvních letech se spolupráce týkala pouze šesti zemí a probíhala hlavně v oblasti obchodu a hospodářství (Evropské společenství uhlí a oceli). Postupně docházelo k jejímu rozšíření, jak v oblasti společné agendy, tak v oblasti teritoriální.

Prvního května 2004 osm zemí střední a východní Evropy – Česká republika, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Slovinsko – vstupuje do EU, čímž končí rozdělení Evropy, o kterém bylo rozhodnuto před 60 lety v Jaltě. Členskými státy EU se stávají také Kypr a Malta. Prvního ledna 2007 do EU vstupuje Bulharsko a Rumunsko. Kandidátskými zeměmi na členství jsou také Chorvatsko, Turecko, Island nebo Makedonie.

Dnes EU zahrnuje 27 zemí s 494 miliony obyvatel a zabývá se širokou paletou otázek, které mají přímý dopad na náš každodenní život.

Konkrétní podobu sjednocovacímu procesu v Evropě dala především **Maastrichtská smlouva**, podepsaná v roce 1992, která dala vzniknout Evropské unii (EU). Spolupráce v ekonomické oblasti tak byla doplněna o koordinaci kroků v oblastech zahraniční a bezpečnostní politiky a justice.

Evropská unie není ani pouhou konfederací států ani federálním státem. Ve skutečnosti se jedná o nový typ struktury, které neodpovídá žádná tradiční právní kategorie. Politický systém EU představuje historický unikát, který se neustále vyvíjí již přes 50 let.

Unie financuje své aktivity z ročního rozpočtu ve výši více než 120 miliard eur, do kterého z větší části přispívají členské státy. Tato částka představuje jen malou část celkového bohatství EU (maximálně 1,24 % součtu hrubého národního produktu všech členských států).

Dnes EU stojí před rozhodnutím o svém dalším směřování. Dne 19.02.2009 schválila Poslanecká sněmovna ČR **Lisabonskou smlouvu**, která vymezuje nová pravidla pro fungování Evropské unie. V rámci těch původních, formulovaných pro výrazně nižší počet členů, ztrácí totiž Evropská unie pružnost a akceschopnost, což v globálním, rychle se vyvíjejícím prostředí, může představovat vážný handicap.

Po vstupu do Evropské unie se Česká republika plnoprávně zapojila do realizace strukturální politiky EU a získala tak možnost využívat jejich nástrojů stejně jako ostatní země Společenství. Již před rokem 2004 se ČR podílela na čerpání finančních prostředků z předvstupní pomoci kandidátským zemím (prostřednictvím programů PHARE, ISPA, SAPARD).

Při zapojení do EU jsme vstoupili doprostřed sedmiletého plánovacího období EU, takže jsme realizovali projekty v rámci zkráceného programového období 2004 – 2006. Toto období bylo významné především poznáním principů a metodik, které umožňují čerpání podpory ze strukturálních fondů EU.

Současně se závěrem prvního programového období se ČR chystala na zahájení dalšího programového období 2007 – 2013.

Očekávali jsme, že první finanční prostředky bude možno čerpat od počátku roku 2007. Skutečnost je však taková, že naše řídicí orgány přípravu zvládly s více než ročním zpožděním. První strategický dokument (**Národní strategický referenční rámec**) byl Evropskou komisí schválen až v červenci 2007. Teprve pak byly jednotlivými řídicími orgány předkládány dané operační programy, které byly po intenzivním připomínkovém řízení schvalovány postupně v závěru roku 2007, ale i v roce 2008.

Tím ČR získala neslavný primát v tom, že jako úplně poslední členská země EU předložila ke schválení své operační programy. Jedním z důvodů byl i nezvykle vysoký počet řídicích orgánů a operačních programů, financovaných ze strukturálních fondů (26), což výrazně zvyšuje i nároky na řízení, administraci a koordinaci a v neposlední řadě vytváří složitý rámec pro orientaci jednotlivého žadatele.

První výzvy k předkládání projektů byly dlouho očekávány, což se projevilo v některých případech v obrovském přesahu podaných projektů nad možnosti alokovaných prostředků pro konkrétní výzvy. Tato skutečnost, ale i značné nedostatky v projektech mají za důsledek, že mnoho projektů není přijato a často je zmařeno dlouhodobé úsilí tvůrců.

Toto zbytečné mrhání tvůrčím potenciálem žadatelů vede některé řídicí orgány ke snahám omezit počet podávaných projektů již při jejich podání, a tak se postupně modifikují pravidla a zpřísňují podmínky pro podávání projektů.

Pozoruhodná je například filosofie MPO ČR, které průběžně zpřísňuje pravidla pro podávání projektů, zužuje mantinely pro žadatele, a přitom se současně snaží zajistit realizaci všech projektů, které splnily kritéria výzvy – a to například přesunem finančních prostředků z let příštích. Žádný dobrý projekt tak nepříjde nazmar a jistě nebude nutno řešit problém, co se zbylými prostředky na konci programovacího období.

Prvním krokem, který zájemce o realizaci projektu spolufinancovaného ze strukturálních fondů pro úspěch ve výběrovém procesu musí učinit, je naučit se správně napsat projektovou žádost.

Společnost PERSONA GRATA v.o.s. vytvořila v Praze a v Ústí nad Labem za podpory ESF „CENTRUM PRO PORADENSTVÍ A TVORBU PROJEKTŮ“, kde mnozí zájemci o realizaci svých projektů nacházejí podporu a zdroj informací.

Pravidelně jsou pořádány kurzy a semináře „Projektový manager“, „Finanční manager“, „Jak vytvářet projekty za podpory EU“ a další, poskytované jsou konzultace pro žadatele i příjemce podpory, poskytována je i služba, díky které je žadatel metodicky veden při přípravě své žádosti.

Tato příručka je určena především pro „Projektové managery“, kteří se rozhodli podat žádost o dotaci ze strukturálních fondů EU, ale i pro příjemce, kteří budou projekty realizovat. Jednotlivé kapitoly se postupně věnují regionální politice EU, konkrétním operačním programům, metodice tvorby investičních i vzdělávacích projektů a v neposlední řadě pravidlům, která pro období 2007 – 2013 platí. Závěrečné kapitoly jsou určeny příjemcům podpory. Na konci příručky jsou uvedeny odkazy na zdroje informací.

Jménem kolektivu autorů přeji všem, kdo se do vytváření projektů zapojí, mnoho úspěchů a štěstí v soutěži a zdárnou realizaci projektů.

Ing. Vladimír Tauer
V Praze 30.června 2009